

odnehati, dokler ne dobimo toliko izobraženega naraščaja, da bodo po vseh naših uradih, višjih in nižjih, delovali slovenski uradniki. Le tako se nam bo mogoče ustavljati uspešno vedno silnejšemu navalu in prodiranju tujcev.

Državni zbor.

Graja nemškimi poslancem.

Vsenemški poslanci surovo napadajo češke poslance ter jih grdo psujejo. Zato so zahtevali poslednji že zaporedoma, da se skliče grajalni odsek, kateri ima stvar preiskati in poročati zbornici. Zbornica je bila prisiljena, že nekaterim nemškim poslancem izreči grajo, za katero se pa nemški Prusaki prav malo brigajo.

Vodstvo „Slovanske zveze“.

Začetkoma vsakega zasedanja si mora po svojih pravilih „Slovanska zveza“ izvoliti svoje predsedstvo. V predsednika sta bila izvoljena gg.: dr. Ploj in prof. Barvinski.

Za Ruse.

V eni zadnjih sej „Slovanske zveze“ se je sklenilo, da Slovenci in Hrvati izrazijo svoje želje, naj bi se Rusom posrečilo, premagati v zdajšnji vojski sovražne Japonce. To se je naznanilo ruskemu poslancu na Dunaju, ki se je za ta izraz tudi srčno zahvalil.

Kaj bo z državnim zborom?

„Slovanska zveza“ je sklenila, da se pridruži v sedanjem težkem boju Čehov proti Nemcem obstrukciji ter podpira Čehe. Zolja Nemcev in dr. Körberja, da ostanejo Čehi osamljeni, se ni izpolnila. Vsi slovanski poslanci razun Poljakov in laški poslanci so se združili proti vladi in proti nemškimi strankam. Slovanske stranke ne puste nobenega posvetovanja v zbornici, dokler ne odstopi zdajšnje ministrstvo, katero se je tako tesno zvezalo z Nemci proti Slovanom. Poljaki in Nemci zahtevajo od vlade, da naj se državni zbor ne razpusti, ampak naj se da čas Nemcem, da bodo oni premagali obstrukcijo. Čehi in z njimi združeni Slovani — razun Poljakov — ne delajo zdaj nič drugega, kakor to, kar so delali več let Nemci. A čudno, takrat je bilo vse po opravičnem redu parlamenta, kar se je zblubilo vganjati Nemcem. Zdaj pa isti Nemci zmerjajo Čehe, ko le-ti Nemce posnemajo. Mogoče, da vlada v kratkem odgodi ali zaključi državni zbor ter si privoščiti na podlagi § 14 vojaške novince; po velikonočnih praznikih pa zopet skliče državni zbor. Med tem bodo stuhtale nemške stranke nov načrt, kako bi mogle vničiti slovansko obstrukcijo.

Poslanec Wolf.

V seji dne 12. marca je zaklical poslanec Wolf češkemu poslancu Škala: „Vi ste stari l. p. Vse češke poslance je ob enem grdo opsoval. Grajalni odsek je izvolil dr. Ploja za svojega poročevalca, ki je v seji dne 15. marca predlagal, naj se izreče Wolfu graja cele zbornice. Wolf se je izvijal in izgovarjal češ, da je bil hudo razdražen, ko je spregovoril one psovke. Ugovarjal je Wolfu dr. Dyk precej obsirno tako, da mu je hotel predsednik grof Vetter vzeti besedo. Dr. Dyk si je takoj pomagal s tem, da začne češko govoriti. Ko se je imelo začeti glasovanje, so vse nemške stranke razun krščanskih socialcev zbežale iz zbornice. Navzoči poslanci: Čehi, Polaki, „Slovanska zveza“ in krščanski socialci so soglasno izrekli grajo Wolfu radi njegovega psovovanja. A Wolf je že prej izjavil, da se za to grajo prav nič ne briga. Govoril je tudi novoizvoljeni češki poslanec grof Sternberg proti Wolfu. Med njegovim govorom zakliče neki vsenemec: „Čujte, ta češki poslanec je pa drugim pokazal svojo zadnico“. Grof Sternberg mu odgovori: „Škoda, da niste bili tudi vi zraven“.

Politični ogled.

Dijaški nemiri na Dunaju. Nemški bursi na Dunaju napenjajo vse sile, da bi

nenemskim visokošolcem dokazali, da nimajo nobenih pravic na dunajskem vseučilišču. Pri tem drži vlada svojo materinsko roko nad nemškimi burši, ki so tako nasilni, da so nemške dijakke pregnali celo od že plačanih kosil v dijaški kuhinji in da so se predznili izdati geslo: „Slovane izstradajmo!“ Vladi v zahvalo nemški burši pojo „Die Wacht am Rhein“. Prišlo je v preteklem tednu zato med nemškimi in slovanskimi dijaki do velikih pretefov. Slovani so hoteli na vseučilišče, a Nemci so jo zasedli in niso nikogar pustili notri. Zato so se udarili. Kaj imajo nemški dijakke morda drugačna spričevala kot slovanski? Kaj je morda vseučilišče sezidano s prusovskim denarjem ali z avstrijskim, torej večino slovanskim? Taka vprašanja se nam vsiljujejo v glavo pri teh dogodkih. Nemški burš misli, da on sme vse, slovanski dijak bi pa se v svojem materinem jeziku ne smeli med seboj govoriti. Tako neznosno so razmere na naših vseučiliščih. Zato pa moramo povsod, na vseh shodih zahtevati, da nam vlada da slovansko vseučilišče v Ljubljani! Občine, ki niso se poslale take peticije na ministrstvo naj store sedaj. Izroči jih lahko poslancem. V seji državnega zbora so češki, slovenski, hrvaški in laški poslanci skupno pozvali Körberja, naj izjavi, ako hoče z isto odločnostjo in z istimi sredstvi varovati izjave nenemškega dijaštva na dunajskem vseučilišču, kakoršne je zagotovil nemškimi buršem v Pragi, ko so jih Pražani nekoliko okrcali, ker so že preveč oblastno in raztaljivo izzivali češko občinstvo. — Izvrševalni odbor slovanskega, italijanskega in rumunskega dijaštva dunajske univerze je zato sklenil sledečo resolucijo: Izvrševalni odbor slovanskega, italijanskega in rumunskega dijaštva dunajske univerze izjavlja, da hoče dijaštvo tudi nadalje boriti se najodločnejše za akademično enakopravnost vseh v Cislitvaniji zastopanih narodov, dokler je najvišja akademična oblast ne pripozna. Vlada se namreč upira, rešiti češko, slovensko in italijansko vseučiliško vprašanje v tem smislu, kakor zamaž zahteva tekem desetletij volja naroda. Zato so slovanski, italijanski in rumunski dijakki prisiljeni nastopiti kot enakopravni akademični državljani, a ne kot nadležni gostje. Izvrševalni odbor je nadalje ukrenil v pričo dejstva, da je sedaj univerza zaprta in da je raditega tovarišem nemogoče, na akademičnih tleh dostojno manifestirati za svoja sveta prava, da opusti vsako protidemonstracijo toliko časa, da se univerza znova ne otvori.

Položaj v Macedoniji. Prošli teden se je mudil v Mariboru o. Pavel Ciurcia, frančiškan iz Albanije. Pripovedoval je, kako brezupen je položaj vatašev v Macedoniji. Ako ne pridejo velevlasti na pomoč, boče Turčija kristjane izstradala in pomorila. V spodnji Albaniji vlada dosedaj še mir, a bati se je, da tudi tamkaj vzbukne vstaja Albancev proti slovanskim kristjanom.

Lakota v Španiji. V Španiji preti lakota. Iz vse dežele prihajajo poročila o strašni revščini. V Valladolidu je prišlo do velikih izgrefov. Tisočglava množica je hrumela po cestah, nosila črne zastave in klicala: „Dajte kruha in dela!“ Policija je streljala na ljudi in jih mnogo ubila ali ranila. V Barceloni so špansko zastavo poteptali v prah.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Katol. polit. društvo za kozjanski okraj priredi dne 26. aprila (tretjo nedeljo po veliki noči) zborovanje pri Janezu Gubenšku na Lešnici.

Mariborske novice. V tukajšnjem poslopju okrožne sodnije so prijeli 26 letnega Rudolfa Habel iz Weizenkirchena na Gornjem Avstrijskem. Dolžijo ga raznih goljufij. Habel

je poslušal v porotni dvorani obravnave in tam ga je spoznal policaj. Ko je Habel to opazil, zbežal je iz porotne dvorane ter se skušal skriti v poslopju, kar se mu pa ni posrečilo. — Pri nekem tukajšnjem ključavničarskem mojstru je tepel pomočnik Mihael Herrscher dva učenca z železnim drogom ter ju poškodoval. Suroveža so aretirali. — Za štiridesetletno zvesto službovanje je bila v mariborski kaznilnici nadpazniku gosp. Ivanu Božiču slovesno pripeta častna svetinja. — Dne 18. t. mes. je umrla v Mariboru gospa Regina Miklošič, vdova učiteljskega profesorja, v 68. letu svoje starosti. — Na stavbinskem prostoru g. Špasa v Betnavski ulici se je ponesrečil 26 letni oženjeni žagar Polančič. Padlo mu je težko železo na desno roko ter ga močno poškodovalo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Mariborske porotne obravnave. V sredo, 9. t. m. je bil obsojen posest. Štefan Dukarič iz Cvetlina na Hrvaškem na 8 let težke ječe, ker je oropal kmetu Jož. Mlaker 109 K 92 vin. — Martin Rečnik, kočar v Krčevini pri Ptujju se je omožil leta 1895 z vdovo Nežo Pihler, posestnico v Krčevini, ki je imela iz prvega zakona tri otroke, med temi eno hči Nežo. V začetku sta živela zakonska mirno, toda glanskega leta se je začel v hiši prepir, ki se je končal strašno. Mož je začel piti nesrečno žganje, ki je že povzročilo toliko gorja. Žugal je večkrat ženi da jo ubije, za kar je bil že večkrat kaznovan. Dne 7. novembra l. l. je prišel pijan domov ter ustrelil na ženo in hčer iz revolverja. Žena je sicer okrevala, toda hči je vsled dobljenih ran umrla. Rečnik se je hotel nato ustreliti, toda slabo se je zadel. Obsojen je bil na dvanajst let težke ječe. Tako daleč privede človeka žganje. — Zaradi posilstva in roparstva se je zagovarjal v petek, dne 11. t. m. 15 letni Dominik Koletnik, hlapec v Ruperčah. Obsojen je bil na dve leti težke ječe. — Dne 21. jan. 1904 so pili v gostilni Franca Herga v Dornovi bratje Janez, Ignacij in Anton Arnuš. Proti večeru so prišli v gostilno fantje Mihael Šegula, Simon Hergo in Anton Čuš, ki so začeli prepir z gori imenovanimi. Da bi preprečil pretep, ukazal je gostilničar zadnjim trem, naj zapustijo gostilno. Čez nekaj časa so se tudi bratje Arnuš odpravili na pot. Nedaleč od gostilne pa so jih napadli Šegula, Hergo in Čuš. Mihael Šegula je udaril Antona Arnuš z ročico tako močno po glavi, da se je takoj zgrudil na tla in je vsled te rane drugi dan umrl. Pri porotni obravnavi dne 12. t. mes. je bil obsojen 18 letni Mihael Šegula, doma iz Dornove, na štiri leta težke ječe. — V zadnje poročilo se nam je vrinila pomota, ker Ant. Juhart ni doma iz Stare vasi, ampak s Htinja na Pohorju pri Slov. Bistrici.

Iz Hoč pri Mariboru se nam poroča: Med postajama Maribor—Hoče je povozil vlak v noči na 6. t. m. ženo posestnika Alojzija Cerič iz Marije v Brezju. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Hoče.

Kapela pri Radgoni. Dne 14. febr. t. l. vršila se je pri nas redka slavnost. Viničarja Mihael in Marija Rautar sta obhajala zlato poroko. Spremljana od venčanih beloblečenih vnukinj in od sorodnikov, sta pokleknila pred oltar ter ponovila svojo zakonsko obljubo. Med ganljivim obredom zalesketala je v marsikaterem očesu prisotnikov solza radosti. Popoldne so se zbrali gostje, nazdravljali slavljencema ter veselo prepevali lepe stare pesmi, ki se — žal — med mladino že skoro celo pozabljajo. V svojem veselju pa gostje niso pozabili učeče se mladine, zato so zbrali 7 K 10 v za dijaško kuhinjo. Bog daj zlatoporočencema dočakati še biserne poroke!

V Ljutomeru je hodil minoli teden neki človek, ki se je izdal za hrvatskega župnika Ivana Vimpož iz Trnja. Ker se je zdel orožnikom sumljiv, so ga prijeli. Dokazalo se je, da je neki Anton Jager, krojaški pomočnik iz Angerja blizu Weiza.

V Babincih pri Ljutomeru je dne

20. t. mes. prevžitar Blaž Dolamič v sobi zgorel. Našli so ga sredi sobe mrtvega. Bil je ves opečen. Na kak način se je vnel, se ne ve, ker je vsa hišna oprava ostala nepoškodovana. Star je bil 81 let in je že tudi na duhu precej opešal. Bil je strasten kadilec in ni izključeno, da mu je to povzročilo tako nesrečno smrt.

V Trotkovi pri Sv. Benediktu v Sl. gor. se je ustrelil dne 14. t. m. 26 letni sin mlinarja iz Ščavniškega dola Simon Žigert. Nalezljiva in neozdravljiva bolezen, katere je dobil pri vojaki, je vzrok samomoru.

Na Krapju pri Ljutomeru je obhajal g. Josip Karba dne 13. t. m. — abrahamovko (90 letnico). Vrlemu možu in svojemu najstarejšemu sotrudniku še mnoga leta želi »Slov. Gospodar«!

V Cezanjevcih pri Ljutomeru je bil četrtokrat izvoljen g. Peter Lah iz Branoslavec za načelnika kraj. šol. sveta.

Od Sv. Marka niže Ptuja se nam piše: V ponedeljek, dne 7. marca popoldne je vozil Šimon Hoffstätter s svojim sorodnikom nekaj dračja preko Drave tik vasi »Žabovci«. Drog se mu izviije iz rok in mož pade v znak v deročo Dravo. Možek, star 75 let, je še malce plaval na hrbtu in klical na pomoč soveslarja, pa zastonj. — Divji in mrzli valovi so starčka zagnili in ga v brzi naglici skrili očem rešilcev. Mož je bil bojevnik v Šleziji in branitelj domovine l. 1848. v Središču pred Ogri. Kot vpokojen junak služil je mnogo let zvesto in točno v žabovski občini za občinskega slugo in velikokrat s svojimi dovtipnimi šalami iz vojsk zabaval radovedne slušatelje. Imel je še vedno vojaško srčnost, pa ljubeznivo srce. Mnogo utoplencev, potegnivši jih iz Dravskih valov, je položil v tihe grobove, a slednjič je nemila usoda še njega izročila Dravi. Zapustil je revno ženičico iste starosti na smrtni postelji, zapuščeno samo sebi.

Gornjeradgonske novice. Kakor drugod, tudi pri nas ni manjkalo predpustnega veselja. Slovenci so imeli »pri Angelu« svoj zabavni večer (jour fix), Nemci v mestu svoj »bauernbal« in l. veliki »lumpenbal« kakor je bilo čitati na javnih vabilih, nemčurji pa pri »Hajnzi« v Orehovcih Lükovnjakov ples. Onegov Miha, ki se je udeležil vseh štirih »balov«, je pravil, da mu je najbolj ugajal slovenski zabavni večer. Kar načuditi se ni mogel lepemu sporedu, zlasti pa temu ne, da imajo Slovenci toliko »gospode«, ki vsi tako lepo in radi govorijo slovenski. Gornjeradgonški in okolški nemčurji pa mislijo, da je slovenski jezik samo za pastirje, hlapce in »gmajnfolk«; sami pa tolčejo taki »kuhltač«, da te začne po ušesih trgati, če jih poslušas. Bog daj takim norcem pamet! — Na nemškem »bauernbalu« v mestni hranilnici je bilo baje vse lepo, samo pravih Nemcev in kmetov je bilo presneto malo na njem. Najznamenitejši med vsemi pa je bil brez dvoma Bračkov »bal« v Orehovcih, kjer je ta mož svojim »vernim« v na pol slovenskem napol nemškem govoru kazal svojo znanost o verskih in zgodovinskih rečeh. Pravil jim je o naših duhovnikih, da jih ni hvalil, se razume, o Lutru in njegovih duhovnikih itd. Vsega ne smemo povedati, kar je pridigal... S takimi in enakimi besedami je zabaval svoje zveste poslušalce že stoinstokrat. Oni pa so ga, kakor vedno, tudi to pot, napeto poslušali in — verjeli. V znak hvaležnosti in priznanja so mu zakričali parkrat gromoviti »heil«, potem pa zapeli luteranski slavospev. No, zdaj nam je pa marsikaj iz življenja Orehovčanov jasno in razumljivo, saj jim je Luter vzor... — V Policah ponuja nekdo svojo sobo v najem. Napisal je na vrata: »Möblihe Cimer cum Fermiten und eine Kühe«. Ali ni to grozno! — Načelnikom cerkv. odbora je bil zopet izvoljen Bračko. Žalostno! — V radgonski »lekariji k zamorecu« imajo razun »raztopivnia čaj«, o katerem je »Slov. Gosp.« že pisal, na prodaj še: olje za protin, nebolečo olje za mažo poživotu, za protin

rematiš velja glaž 50 kr.; obliz za turiste, žkatičica 30 kr., olje za kropi, maža za kropi, prah za švicne noge, Zucker za gliste, pruhni ves itd. Zares krasna »nova« slovenščina!

V Breznu ob kor. žel. so našli dne 14. t. m. zjutraj žagarja Bedenik obešenega. Kaj je moža privedlo do tega, se ne ve. Zadnji čas je bil večkrat zelo razburjen.

Nova postaja Mesto Slovenjgradec se je otvorila 15. marca med postajama Št. Jedert in Slov. Gradec. Od te postaje bodo vozili vlaki proti Velenju: ob 6-28 in 8-26 popoldne, ob 12-46 in 5-27 popoldne; proti Sp. Dravogradu: ob 7-06 in 10-37 popoldne, ob 3-13 popoldne in 9-03 zvečer. Vozni listki se dobe v gostilni g. Lobe v Slovenjgradu.

Iz Šmarja pri Jelšah se nam poroča: V nedeljo, dne 13. t. mes. je šel posestnik Janez Zupančič z Vodenovega in njegova žena k službi božji, pustivši doma oba otroka brez varstva. Enoletno dekletce ležalo je v zibelki. Fantek še ne stiri leta star prišel je do žveplenk, jih vžgal ter vrgel na posteljo, da je začela tleti. Fantek se prestraši, zleze pod klop in gosti dim, ki je napolnil vso sobo, zaduši oba otroka. Ko se oče otrok približa domu, začuti dimov smrad in nesrečo sluteč skoči v hišo. Ali ko vrata odpre, puhne dim v njega, da pade skoro v znak. V strahu in zmešnjavi zagleda gorečo posteljo, jo popade ter nese ven. Tako tudi zibelko z otrokom, ki pa je bil že mrtev. Potem zagrabí vedrico vode jo vrže po tleh, ker so tudi že tlela in sedaj se spomni sinčka, ki je ležal mrtev pod klopjo na obrazu. Oče se je hudo opekel na rokav in po obrazu. Sreča je bila še pri tem, da ni goreča postelja užgala hiše. Čudno je tudi, da se kokaš, ki je valila v sobi ni zadušila v dimu. Bežala je iz gnezda k vratom. Oj kako tužno je bilo videti ti dve nedolžni žrtvi na mrtvaškem odru. Kolika žalost pa za uboge stariše. Stariši! Zopet eden pretresljiv slučaj v pouk. Ne puščajte svojih otrok doma samih brez varstva in skrivajte vžgalice!

Celjske novice. V Celju je umrl kavarar Sneider. — Minoli četrtek, dne 10. t. m. so se stekli vojaki v gostilni pri Kossarju na glavnem trgu. Gostilničarja in mesarja Bukšeka, ki sta jih hotela pomiriti, so z bajoneti napadli. Gostilničar se je s pomočjo hlapca rešil, a Bukšek je dobil zelo nevarne rane. — Slovenskemu obrtniku, g. Ivanu Rebeku, ključavničarju v Celju, se je posrečilo izumiti napravo, ki je v vojaških krogih zbudila splošno zanimanje. Izumil je namreč napravo za menjavo tarč na strelščih. — Predstava »Legionarjev« je preteklo nedeljo občinstvo naravnost očarala. Igra sama je pisana v čisto domačem narodnem duhu, in je prišla vsled dobrega prednašanja igralcev do popolne veljave. Edini glas gre od ust do ust: »Tako krasne igre še nismo videli v celjskem »Narodnem domu«. — Uslužbenka pri Nemcu Raschu, neka Kralj, poskusila se je zastrupiti, ker je bila odpuščena iz službe. — Na sv. Jožefa dan priredi del. podporno društvo koncert v »Narodnem domu«. Zjutraj pa je skupna božja služba v cerkvi sv. Jožefa, pri koji poje oddelek društvenih pevcev. — Tu je umrl ministrski svetnik v pokoju g. Rihard Novak.

Iz celjskega okraja. V občinah Šmarje pri Jelšah, Št. Vid, Sv. Ema, Št. Peter, Žusem in Lemberg je napovedan pasji kontumac.

Nad Konjicami proti Črešnicam stoji od februarja koliba za žandarje. Ti varujejo tri table, katere je dala konjiška občina nabiti s prepovedjo, da se ne sme več po stari poti skozi graščino hoditi. Ker je ljudstvo silno srdito, da se mu s silo jemljejo stoletne pravice do pota, razdere večkrat zagrajo in te deske. Raditega jih je moralo dosedaj že več ljudi dalje časa kašo pihati. Neobhodno potrebno je, da se za stvar zavzamejo tudi poslanci in pripomorejo, da se preporna zadeva kmalu reši.

Iz Pilštanja se nam piše: Dne 8. sušca

imeli smo na Pilštanju velikanski sejem Živine so prignali ogromno število, bila je vrsta s pilštanjskega hriba pa do Lesične. Kupčija je bila zelo dobra. Tako je prav! Vsaj kmet nekaj dobi.

V Starem trgu pri Slovenjgradu je umrl 11. t. m. občesposlovani posestnik in cerkveni ključar Jožef Konečnik p. d. Škof v Troblah. Pokojni je bil v vsakem oziru značajan mož, navdušen narodnjak, vzgleden kristjan in razumen kmetovalec. Ena hčerka rajnega je učiteljica v Selnici ob Dravi. Naj počiva blagi mož v miru!

V Polzeli je umrl dne 14. t. m. trgovec Konrad Pauer v 39. letu. Rajni je bil vrl narodnjak. Sveti mu večna luč!

Lutris vera v Vitanju. Mi smo že enkrat na to opozorili, da je nepravilno, ako se zbirajo lutrovci v občinski hiši, katera je sezidana s katoliškim denarjem. Toda zopet se je vršila minolo nedeljo, kakor poročajo nemški listi, lutrovska maša ter se na ta način žalil verski čut skoro vseh Vitanjčanov. Tukaj je neobhodno potrebno, da se skliče shod ter se tako postopanje enkrat za vselej prepove!

V Vitanju je umrl bivši župan Anton Kokoschinec v 83. letu.

V kozjanskem okraju se je potikala minole dni neka ženska, ki je pod pretvezo, da je sorodnica nekega mašnika, znala izvabiti v raznih župniških podporo. Ko so jo orožniki prijeli, našli so pri njej poselsko knjižico, glasečo se na ime Berglez iz Konjic.

Iz Brežic se nam piše: V noči na 10. je šel posestnik Anton Brile iz Zdol po poti od Pilštajna proti Vinigori. Vsled teme je zgrešil pot ter padel raz visoko skalo. Drugi dan so ga našli pod skalo z razbito glavo.

V Brežicah snujejo »Sokola«.

Shod vinorejcev v Krškem se bo priredil dne 27. t. mes. Pradavala bosta gg. potoval. učitelja Gombač in Bele. Začetek ob 10. dopoldne.

Vegov spomenik. V Ljubljani se je osnoval odbor za pobiranje doneskov, da se postavi hrabremu slovenskemu vojaku in slavnemu učenjaku baronu Juriju Vega v Ljubljani dostojen spomenik. Baron J. Vega, rojen l. 1754 v Zagorici v Moravski fari na Gorenjskem, sin nepremožnih kmečkih roditeljev, ki je pri topništvu, kamor je prostovoljno vstopil kot »prostak-kanonir«, dosegel častno stopnjo podpolkovnika, je bil zaradi svojega izvrstnega znanstvenega delovanja in zaradi svojih odličnih uspehov na bojnem polju v turških in francoskih vojnah že za svojega življenja deležen obilnih in posebnih časti in odlikovanj. Za njega doslej ne še prekošana učenjaška dela v računstvu, ki so bila tudi na angleški, francoski, nizozemski in ruski jezik prevedena in izmed katerih je jedna njegova knjiga prišla že v 80. natisu na svetlo in se še vedno uporablja na srednjih in višjih učiliščih vseh kulturnih narodov, so ga učene akademije in učene družbe v Londonu, Berlinu, Gotingi, Pragi, Erfurtu, Mogunciji izvolile za svojega souda. Kot vojak se je izkazal zlasti v Lavdonovi vojski pred Belim gradom kot neprekosljivega topničarja in je odločil, da se je dne 8. oktobra 1789. vdala trdnjava Beli grad, dne 14. novembra 1793. pa je s svojim odločnim postopanjem povzročil, da si je naša vojska osvojila Fort Louis, ter je tako izvršil svoje najsijajnejše junaske dejanje, ki je bil zanje tudi odlikovan z viteškim križem Marije Terezije reda. Leta 1800 povišan v (avstrijski) baronski stan, je bil Vega leta 1801. kot soud sprejet med deželne stanovne vojvodine Kranjske. Da se temu že v življenju toliko odlikovanemu vojaku zdaj, ko je preteklo ravno celo stoletje, odkar je padel pod zločinsko roko zavratnega morivca, zagotovi hvaležen spomin na njegova velika znanstvena dela in na njegove sijajne vojaške čine in se mu tako postavi dostojen spomenik v deželnem stolnem mestu Ljubljani, se je ustanovil osrednji

odbor, ki se obrača do najširših krogov z vpludno prošnjo, da bi blagovolili materialno pospeševati to podjetje. Doneski se po časopisih razglasa. Doneski naj se blagovoljno pošiljajo na adresu: Blagajnik osrednjega odbora: Gospod Ivan Kramaršič, c. kr. stotnik domobranskega polka št. 27 v Ljubljani.

Posnemanja vredno. Velečeni gospod Franc Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v pokoju v Gradcu, rojen v Berkovcih v fari Sv. Jurij ob Ščavnici, je odboru Mohorjevega društva v Celovcu za šolo Sv. Duh na Starigori, v kateri je on sprejel prvi šolski pouk, v hvaležen spomin vložil 30 K kot ustanovnino za sprejem knjig za šolsko knjižnico. Za ta velikodušni dar se gospodu dobrotniku, kot znanemu prijatelju šole in šol. mladine tem potom izreče najudanejša iskrena zahvala s tem pristavkom, da mu naj Vsemogočni kot 82letnemu starčku povrne milost za ta dar in ga še mnoga leta ohrani zdravega in čvrstega. — Šolsko vodstvo pri Sv. Duhu na Starigori, dne 13. marca 1904. Janez Vuk, načelnik. Jože Sterniša, nadučit.

Primeren odgovor. Nekje je pri mizi sedelo več oseb. Med njimi tudi neki duhovnik. Mlad uradnik, ki je v omiki že toliko napreden, da je vero vrgel v koš med staro šaro, je zbadal navzočega duhovnika: »Čemu je na svetu toliko kaplanov in župnikov, ki samo lenobo pasejo. Duhovnikov sploh treba ni. Jaz ne potrebujem nobenega, če imam kaj na vesti, že z Bogom samim obračunam.« — Nato je dobil sledeči primeren odgovor od duhovnika: »Dobro, jaz sem tudi vaših misli. Čemu je na svetu toliko uradnikov, koncipientov in drugih. Uradnikov sploh treba ni, ker samo lenobo pasejo. Jaz ne potrebujem nobenega, če bom imel kaj s svetno oblastjo opraviti, bom že s presvetlim cesarjem samim obračunal.« Mladi uradniček je utihnil.

Nervoznost pri otrocih. Šiba našega časa, neveznost, se pričinja, kakor spoznavajo čimdalje bolj, nemalokdaj že v otroški dobi. Vzrok tiči večinoma v tem, ker dajo otrokom nepremišljeno alkoholne pijače, ki dražijo živce, tako pivo, kavo. Šele nedavno je sloveč učenjak ponovno povdarjal, da takih pijač nikakor ni dajati otrokom pod 14 leti. Za najboljši nadomestek zrnati kavi se je povsod izkazala Kathreinerjeva Kneippova sladna kava. Okrepčano zdravje in cvetoče lice pri otrocih plačuje mali trud posebnega napravljajna.

Najnovejše o vojni.

Berolin, 15. marca. Vsa iz Londona došla poročila, da je padel Port Artur, se zanikujejo, kakor tudi vesti o japonskih četah v Mandžuriji. Korejci sami trdijo, da je vest o izkrcavanju Japoncev v severni Koreji popolnoma neresnična.

Petrograd, 15. marca. Rus. tel. agen. poroča iz Port Arturja 15. t. m. ob 11. uri 45 min. dop. Tu in v okolici je vse mirno. Z bojišča na suhem ni nikakih poročil.

Kolin, 15. marca. Poročevalec »Köln. Zeitung« v Port Arturu, ki je obiskal glavne točke, kamor so Japonci pri zadnjem bombardiranju streljali, poroča, da je le malo poslopij in stanovanj poškodovanih. Tudi poskodb v pristanišču in na ladjah so neznatne, dasiravno je streljanje trajalo 4 ure in so se vse granate razpočile.

Cerkvene stvari.

Duhovske vesti. Za župnijo Sv. Mihaela pri Ormožu je nastavljen kot provizor č. g. Franc Bratusek.

Duhovne vaje. Pri Sv. Magdalen v Mariboru bodo služili duhovne vaje č. gg. misijonarji iz Celja od 23. do 27. marca.

Stare sv. Gore nad Podsredo. Na god M. B. sedem žalosti, to je 25. marca, se bo letos obhajal veliki shod pri cerkvi M. B.

na Starih sv. Gorah. Isti dan lahko vsak katoličan dobi popolne odpustke zase ali za uboge duše v vicah, ako vredno prejme sv. zakramente, obišče cerkev M. B. sedem žalosti in tam pobožno moli za slogo krščanskih vladarjev, pokončanje krivih ver, spreobrnjenje grešnikov in povišanje sv. katol. cerkve.

Umrl je v bolnišnici »Leoninum« v Ljubljani veleč. g. Ivan Ramor, upokojeni župnik od Sv. Mihaela nad Mozirjem, v 65. letu. Rajni je bil rojen dne 12. maja 1839 v Sevnici ob Savi, v mašnika je bil posvečen dne 29. junija 1865. Kaplanoval je v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu, Braslovčah, Šostanju, Olimju, Bizeljskem, Tinjah in v Št. Lovrencu nad Mariborom; od 25. jul. 1881 kot župnik pri Sv. Mihaelu. Zaradi očesne bolezni je moral stopiti lani v pokoj ter iskati zdravja pri ljubljanskih zdravnikih. Toda vsa zdravniška umetnost in izvrstna poostrežba mu niso ohranile življenja. V nedeljo, 13. t. m. je izdahnul dušo priljubljen pastir, za katerim ne žaluje samo fara, ampak vsi, kateri so ga poznali. Pogreb je bil v torek popoldne. Naj v miru počiva!

Društvena poročila.

Gledališka predstava v Mariboru. Dne 25. t. mes. uprizori bralno in pevsko društvo »Maribor« gledal. predstavo: »Vzgojitelj Lanovec« in dne 20. t. m. »Slovenska čitalnica« predstavo »Pri belem konjičku«.

Predavanja v Mariboru priredi »Slovenska čitalnica« sledeče dni: dne 23. marca bo predaval gosp. profesor Murko iz Gradca: »Življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda«; dne 9. aprila bo predavanje g. ravnatelja H. Schreinerja: »Otroške igre kot vzgojno sredstvo«; dne 16. aprila bo predaval g. prof. dr. Medved: »Rusi in Japonci z ozirom na sedanjo vojno.«

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Vozlič, kaplan 330 K, Neimenovan 10 K, Neimenovan kot kruh sv. Antona 2 K, Korošec 2 K, klub 40 K, gostje na gostiji Lebar-Domanjko v Vučji vasi 13 K, gostje na gostiji Ivanjšič-Šafarič v Kokoričih 14 K, okrajni zastop Ormož 20 K, gostje na zlati poroki Mihaela in Marija Rauter v Kapeli 7-10 K, Posojilnica v Framu 30 K, Koser Fr. v Jursincih 2 K, gostje na gostiji H. Loparnik in Marije roj. Brinšek 8-40 K, Posojilnica v Brežicah 20 K, Neimenovan kot kruh sv. Antona 5-20 K, Šlander Ant., dekan 10 K, Trstenjak, kurat 10 K, Neimenovan v Ribnici 10 K. Vsem najsrčnejša hvala! Spominjajte se pogosto revnih slovenskih dijakov.

Katol. slov. izobražev. društvo v Studencih pri Mariboru se iskreno zahvaljuje visokorodnemu gosp. odvetniku dr. Jerneju Glančniku za blagohotni dar 25 kron za novo društveno zastavo. Bog živi tudi dobrotnike, ki se nameravajo podpirati naše velevažno društvo! — Naše društvo ima v nedeljo, dne 20. t. m. popoldne ob 2. v društvenih prostorih predavanje. Snov je jako zanimiva, posebno za tiste, ki čitajo o vojski med Rusi in Japonci. Predavalo se bo namreč o bojnih ladjah. Odbor vabi vse društvenike, pa tudi druge, ki jih stvar zanima.

Odlikovano gospodarstvo. Deželni odbor štajerski je gospodarski oziroma bikojski zadrugi v Središču podelil deželno bronasto kolajno za uzorno rejo plemenskih bikov pincgavske pasme.

Slovensko čebelarstvo društvo. Dolgo je trajalo, naposled smo pa vendar dočakali: Pravila za »Slovensko čebelarstvo društvo za Sloven. Štajersko« so potrjena! Društvo bo takoj po Veliki noči pričelo svoje poslovanje; ustanovni občni zbor bo, ako ne pride kaj vmes, na velikonočni torek, dne 5. aprila, v Narodnem domu v Ptuj. Natančnejše vabilo in dnevni red se objavi v prihodnji številki tega lista. Takoj po občnem zboru se bo pričelo z ustanovitvijo podružnic v vseh

krajih Sloven. Štajerskega, namreč po večjih župnijah, oziroma kjer je mnogo čebelarjev, posamezno, sicer pa po dve do tri župnije skupaj. Čebelarji raznih krajev naj se že zdaj pogovorijo in zedinijo v tej zadevi ter ob občnem zboru ali vsaj hitro potem naznani, kje bi bila potrebna ali priporočljiva podružnica. Vsekako se pa vabijo vsi vrli čebelarji, naj blagovolijo pred občnim zborom naznani pristop k društvu, t. j. izjaviti na dopisnici, da pristopijo k čebelarskemu društvu, ker po postavi je potrebno gotovo število udov, da se zamore sklicati občni zbor. Izjavo je vposlati predsedniku pripravljalnega odbora g. prof. Jož. Zelenik, načeln. okrajn. odbora v Ptuj, ali tajniku gosp. Iv. Strelec, nadučit. pri Sv. Andražu v Slov. gor. Vsi spodnještajerski čebelarji, ob občnem zboru na svidenje! — Za pripravljalni odbor: Ivan Jurančič.

Iz Griž pri Celju. Imejitelj knjigarne »Krajec nasl.« v Rudolfovem, velespoštovani gosp. Urb. Horvat, je za naše »Kmet. bralno društvo« blagohotno daroval 70 najlepših in za društvo najprimernejših knjig in knjižic lastne in tuje zaloge. Velikodušni darovatelj sprejmi tem potom javno našo najiskrenejšo zahvalo!

Gospodarske drobtinice.

Ameriški matičnjak.

Kakor je bilo pričakovati, tako pride. Glas vpijočega v puščavi razgubi se navadno brez odmeva. Misleč, da se bo dobivalo vedno dovolj trsja od drugod, zamudili so vinogradniki pridelovanje lastnih sadik. Bila je doba, v kateri se je kar kurilo z ameriškim rožjem. To je bila tista doba, ko se je še primeroma malo vinogradov na novo zasa-jalo, in to le z divjaki. Divjaki so prva leta, prej ko so se pocepili, dajali zelo obilo rožja. Dandanes se postopa že bolj pametno, zasa-jajo se večinoma že cepljene trte. Tako se pa nič več ne dobi iz novih vinogradov rožja, ki bi bilo za podlago. Sedaj se pa povsod vinogradniki žurijo, da bi prej ko mogoče svoje vinograde prenovili. Velika ovira pri tem jim je pomanjkanje trsja. Da se vsi vinogradi na Štajerskem recimo v teku tridesetih let prenovijo, treba je na leto vsaj kakih 2000 oralov nasaditi. Za 2000 oralov na leto se mora pa najmanj 12—16.000.000 rožja računati. Od strani oblasti ne kaže vse to zahtevati. Če imajo pridelovanje rožja le nekatera podjetja v rokah, napravijo ista lahko ceno, kakoršna se jim ljubi. Vinogradnik naj se v tej zadevi oprosti tujega vpliva. Samostalno stališče je le mnogo bolje. Vsakdo si lahko pridela cenejšo in boljšo robo, kakor je ista, katero navadno od drugod dobi, roba, na katero se sme zanesti. To pa seveda le tedaj, če se uvažujejo nekateri temeljni pogoji. Pri razmerah, kakoršne sedaj vladajo, je pridelovanje ključev mnogo hvaležnejše nego vsaka druga kultura. Oral matičnjaka da lahko okoli 50.000 do 100.000 porablje-vega rožja. Takih stane tisoč po 5—16 gld. Lasten pridelek stane vinogradnika vendar mnogo manj. Vpoštevajoč te okoliščine se je nadejati, da bodo vinogradniki to pomlad bolje porabili ter si nasadili primerne matičnjake.

Za matičnjak naj si izbere primerna lega. Ta naj bi bila raje bolj topla, svetla in zavetna. Za vrste, katerim rožje čez zimo rado pozeba, ki rabijo tudi več toplote, da rožje bolje dozori n. pr. za rupestris monticola (du Lot.) odloči se raje višja in topleja lega. Da se več rožja in ceneje pridela, naj bi se napravil matičnjak na dobro, krepko zemljo. Za večje matičnjake je dobro, da so bolj na ravnam, tako da se lahko obdelujejo s plugom. Obdelovanje s plugom v večjih matičnjakih zniža kaj zdatno pridelovalne stroške.

Posestniki, ki ne rabijo sila mnogo rožja, naj sadijo divje amerikance v posameznih vrstah ali brajdah in drugod, kjer imajo navado manj vredno izabelo saditi.

(Dalje prihodnjič.)